

ĎÁBLÍK

ELEKTRONICKÝ MĚSÍČNÍK PRO ČLENY A PŘÁTELE SDRUŽENÍ CALLA

Ohlédnutí

Milé čtenářky, milí čtenáři, prostě všichni človíčkové, kteří budete číst první číslo Ďáblíka roku 2009, dovoluji mi malé ohlédnutí za právě prošlým rokem. V polovině roku mi Eda Sequens po dlouholetém působení na pozici předsedy sdružení předal toto těžké žezlo. S většími i menšími úspěchy se sžívám s tímto odpovědným úkolem. Chtěla bych touto cestou poděkovat Edovi za jeho velkou pomoc a podporu, poděkovat i ostatním kolegům za jejich práci a pracovní nasazení, poděkovat členům výboru za jejich čas, který věnují Calle a jejímu rozvoji. Vám všem bych také ráda poděkovala za přízeň, kterou nám projevujete, za Vaše přání štěstí pro naše konání.

Do nového roku Vám všem přeji veselou mysl, plnou nůši optimismu a pohody, vyplněné sny a přání, pěkné a radostné chvíle, jež budete mít s kým prožít. A když se objeví nějaký ten mráček na obloze, tak ať se brzy rozplyne.

Romana Panská

Nepodařilo se zjistit, nakolik se autoři lednového Ďáblíka ocitli ve víru novoročních předsevzetí, ale je fakt, že toto číslo vyniká vysokým podílem příspěvků na témata, která jsme tu hodně dlouho neměli. Takže: namísto Temelína dlouho opomíjené Dukovany, zimně aktuální myslivost, pohled na Slovensko, malé vodní elektrárny, televize Nova, a dokonce jazyková poradna. Jako obvykle OZE a pískovny, a pokud máte pocit, že v blízkosti českobudějovického centra už nikdo nemůže plánovat další nákupní komplex, tak vás bohužel musíme vyvést z omylu. Než se prolistujete k pozvánkám, najdete ještě tři adventně-vánočně-silvestrovské poznámky, ale kromě toho vás čeká i úplná novinka: Calla – a s ní i Ďáblík - mají svá trička a mít je můžete i vy! Stačí se mrknout, jak je předvádějí naše manekýnky :-), a objednat. (tm)

Evropský energeticko-klimatický balíček konečně schválen

Evropský parlament schválil 17. prosince rozsáhlý balíček návrhů označovaný jako energeticko-klimatický balíček. S jejich pomocí budou realizovány závazky ve snižování emisí skleníkových plynů a na podporu obnovitelné energie. Do roku 2020 by EU měla snížit emise skleníkových plynů o nejméně 20 % a zároveň zvýšit na 20 % podíl obnovitelných energií ve spotřebě energie (pro Českou republiku byl tento podíl stanoven na 13 %). Evropský závazek snížit emise skleníkových plynů o 20 % se automaticky změní na závazek 30 % redukce ve chvíli, kdy se za rok v Kodani podaří uzavřít celosvětovou dohodu o ochraně klimatu, která po roce 2012 nahradí současný Kjótský protokol.

České ekologické a rozvojové organizace považují výsledek evropského summitu v Bruselu za spektakulární neúspěch České republiky. Byl sice reformován evropský systém obchodování s emisemi (ETS), ale přijatá legislativa má v této oblasti řadu děr. Nejdůležitější prohry pro Českou republiku jsou:

- Většinu peněz za exhalace budou i nadále paradoxně dostávat ČEZ a další velcí znečišťovatelé.
- Účetní hodnota většiny povolenek k exhalacím nadále bude započtena do ceny elektřiny, ačkoli je ČEZ dostává od státu zadarmo. Elektrárenská společnost tedy bude nadále vydělávat multimilionové částky prakticky za nic. Paradoxně čím větší znečišťovatel, tím více bude profitovat.
- ODS se podařilo v Bruselu zamítnout možnost, aby velkou část peněz za znečišťování dostaly české rodiny. Prostředky totiž mohly jít do grantového programu, který by statisícům českých domácností pomohl lépe izolovat domy, a snížit tak účty za vytápění.
- Schválená pravidla motivují evropské průmyslové podniky, aby své peníze neinvestovaly doma, ale velkou část utratily za hranicemi, navíc v kontroverzních projektech.
- ODS svojí podporou polského nátlaku na ústupky pomohla prosadit vytvoření zvláštního fondu, který bude rozdělen mezi chudší státy EU: Polsko dostane 27 % a Česká republika 4 %.

Calla, Hnutí DUHA, Centrum pro dopravu a energetiku, Greenpeace, Glopolis a Zelený kruh výsledek komentovaly takto:

„České rodiny prohrály a ČEZ vyhrál, peníze za své vlastní exhalace dostane převážně on. Předsedovi vlády a vicepremiérovi se podařilo pohřbit příležitost, aby stát za miliardy za znečišťování pomohl domácnostem snížit účty za vytápění. Peníze totiž mohly jít do grantového programu, který by statisícům rodin pomohl lépe izolovat domy. Ale většina prostředků za exhalace zůstane velkým znečišťovatelům.“

„Pan vicepremiér se plete. Česká republika nevyhrála. Česká republika a ČEZ nejsou totéž. Když ČEZ vydělává stamiliony na tom, že započítává účetní hodnotu povolenek k exhalacím do ceny elektřiny, ačkoli je od státu dostává zadarmo, je to výhodné pro něj. Ale nikoli pro české rodiny a podniky.“

„Přesto je dohoda oproti současným pravidlům velkým krokem dopředu. Exhalace budou krok po kroku, rok za rokem klesat, zelené investice se pomalu rozvíjejí. Obchodování s emisemi se bude krok za krokem přibližovat původnímu plánu – tedy účinnému programu, který využívá trh ke snižování exhalací. Zhruba za dvacet let jím skoro bude.“

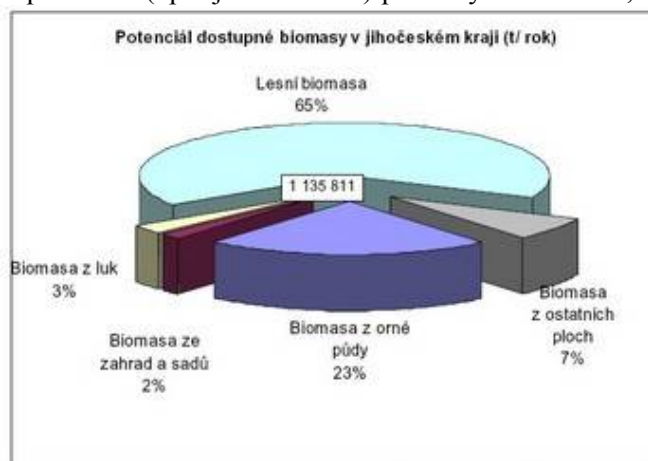
Edvard Sequens s využitím společné tiskové zprávy ekologických organizací

P.S.:

Písničku s názorným videem o změnách klimatu v historickém kontextu složil Honza Kozderka. Najdete ji zde: <http://www.youtube.com/watch?v=6fX5oyTXBgw>

Teplo může být také obnovitelné

I v Jihočeském kraji se začínáme učit využívat čisté, obnovitelné zdroje energie a chápat se příležitosti, které tu ležely ladem. Díky zákonu o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů z roku 2005 již první fotovoltaické elektrárny vyrábí proud ze slunečního svitu a řada dalších projektů vzniká. Bušanovice na Prachaticku dokonce se svými 0,6 a později 1,2 MWp instalovaného výkonu nějaký čas stály v čele v celé republice co do velikosti, v prosinci 2008 republikové prvenství (opět jen na chvíli) převzaly Dívčice s 2,85 MWp fotovoltaických článků. V Trhových Svinech se pustili do výroby elektřiny (a tepla) spalováním biomasy a zemědělci v Chrobolech, Chotýčanech, Soběslavi, či třeba v Kardašově Řečici začali vylepšovat svůj rozpočet pomocí bioplynu. Avšak část sektoru, výroba tepla z obnovitelných zdrojů, stále jakoby přešlapuje před startovní čarou. Přitom možnosti jsou oproti zelené elektřině ještě mnohem větší. Jaký konkrétní potenciál existuje v České republice v dlouhodobém horizontu, to v letošním roce vyčíslila studie Asociace pro využití obnovitelných zdrojů energie zpracovaná pro Hnutí DUHA a Callu a také zpráva tzv. Pačesovy komise.

Pramen: Aktualizace energetické koncepce Jihočeského kraje, SEVEK, 2008

Dokládají, že obnovitelné teplo není doplňkový zdroj. Celkový český potenciál konečné spotřeby tepla z obnovitelných zdrojů může činit více než 171 petajoulů (PJ) ročně. Pro srovnání: jde o polovinu tepla spotřebovaného každým rokem v České republice. A polovinu z tohoto potenciálu může poskytnout biomasa. Obnovitelné zdroje tak mohou zajistit veškeré dnešní lokální vytápění a ohřev vody uhlím, plynem či topným olejem. Nebo také jinak – veškeré teplo dnes vyrobené z uhlí je možné nahradit energií ze Slunce, biomasy a geotermálních zdrojů. Taková volba sníží emise skleníkových plynů o miliony tun ročně a přinese tisíce nových pracovních míst v průmyslu a v zemědělství. Díky novým pracovním příležitostem na venkově může dojít k zastavení odlivu lidí do měst. Ale zejména – využití místně dostupných zdrojů zvýší naši bezpečnost – životně důležité teplo budeme mít i kdyby zkolaboval centrální systém či došlo k přerušení dodávek zemního plynu.

Jaké konkrétní možnosti máme ale u nás na jihu Čech? I tady je to zejména biomasa. Více než třetinu území kraje (376 tis. ha) tvoří les, proto nepřekvapí, že největší potenciál tvoří především odpady z těžby, z probírek a ze zpracování dřeva. Podle oficiálních statistik se tak v kraji každoročně vyprodukuje 2,1 mil. m³ této dendromasy, kterou lze spalovat ve formě kusového dřeva, štěpků, pilin či pelet. Orné půdy je v kraji také přibližně třetina území (319 tis. ha) a dalších 160 tis. ha tvoří trvalé travní porosty. V zemědělství je dnes přebytek slámy obilné i řepkové, kterou můžeme taktéž použít jako palivo. Při 50 procentním využití je jí za rok k dispozici 256 tisíc tun. Pomalu se rozšiřuje pěstování cíleně pěstovaných energetických rostlin (např. konopí, miscantu či šřovíku), které mohou potenciál fyto-masy ze zemědělství dále navýšit. Díky neekonomickým podmínkám ale na druhou stranu stagnuje pěstování rychlerostoucích dřevin (topoly, vrby aj.). Jinou cestou, jak si vypěstovat energii na venkově, je výroba bioplynu, který vzniká při rozkladu organických látek (hnoje, zelených rostlin, čistírenských kalů, odpadů z potravinářství apod.) v uzavřených zahřátých nádržích bez přístupu kyslíku. Pomocí kogeneračních motorů z něj lze vyrobit jak teplo, tak elektřinu. Spalitelné zbytky ze zahrad a sadů (17 tis. ha) jsou již dnes ve většině využity v lokálních topeništích.

Pokud se podíváme na energetický obsah disponibilní biomasy na jihu Čech, z lesa je to 16,8 PJ, z orné půdy (se zachováním výrazné rezervy pro pěstování potravin) dalších 16 PJ a z trvalých travních porostů cirká 1,2 PJ. Celkem tedy ročně 34 PJ. Tedy stejně, jako dnes přivážené hnědé uhlí a skoro dvojnásobně více, než obsahuje zemní plyn spalovaný každým rokem v Jihočeském kraji.

Zapomenout nesmíme na energii, kterou nám dává Slunce. Stále více se na střechách našich domů, škol nebo jiných veřejných budov objevují solární kolektory, které přeměňují dopadající sluneční záření na teplo pro ohřev vody či vytápění. V našich klimatických podmínkách je celková doba slunečního svitu bez oblačnosti od 1 500 do 1 700 hodin ročně. Teoreticky bychom mohli z každého metru území čerpat okolo 1 000 kWh energie. Na celý Jihočeský kraj tak ročně dopadne okolo 36 tisíc PJ sluneční energie. To je 470x více energie, než kolik tu celkově potřebujeme. Prakticky ji samozřejmě nemůžeme využít zdaleka celou a dnešní technologie solárních kolektorů dokáží na výrobu tepla využít reálně cirká třetinu dopadlé energie. I tak je to potenciál impozantní.

V kraji nemáme příliš příhodné geologické podmínky pro využití energie zemského nitra pomocí několikakilometrových vrtů do teplých vrstev, v nichž se ohřívá vtlačovaná voda (technologie Hot Dry Rock). O takovém projektu se hovoří snad jen v Českém Krumlově. Pro potřeby vytápění budov však lze použít tepelných čerpadel, zušlechťující nízkopotenciální teplo z okolního prostředí (což může být i navrtané podloží). K tomu, abychom mohli v plné míře využít přírodou nabízený potenciál, však musíme napomoci dlouhodobým koncepčním systémem podpory čistého tepla. Významně pomůže zavedení ekologické daňové reformy, dotační podpora domácnostem, podpora pro obce i firmy, nižší DPH u biomasy, ale také osvětová a informační kampaň. Nejde jen o opatření z úrovně státu, také krajská samospráva má své možnosti. Může vytvořit vlastní podpůrný systém, a na poli osvěty ji také nikdo omezovat nebude. Dočkáme se?

Edvard Sequens, psáno pro časopis Krasec

Pravděpodobná zóna 2008

Zcela nedávno se konalo cvičení v okolí jaderné elektrárny Dukovany. Záslužná to věc. Zase více lidí bude vědět co dělat v případě havárie v jaderné elektrárně. Cvičení Zóna 2008 však bylo doprovázeno matematickými cvičeními představitelů elektrárny samotné i předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dany Drábové. Ta sdělila médiím, že pravděpodobnost takovéto mimořádné události je jednou za milión let. Vedoucí radiační ochrany v Dukovanech Petr Rydlo byl odvážnější a řekl, že scénář cvičení je tak málo pravděpodobný, že by se mohl stát jednou za deset miliónů let. A ve zprávě ze cvičení, kterou přinesl na svých stránkách internetový portál IDnes.cz je uvedeno: „Pravděpodobnost havárie, kterou cvičení Zóna 2008 simuluje, je 1:10 miliónům.“

První myšlenky ovládne selský rozum. Proč se připravovat na něco co se vlastně ani nemůže stát, že? A proč nepoužít peníze, a že takové cvičení muselo stát peněz, na něco potřebnějšího, že? Druhé myšlenky jsou o něco více kacířské. Oni říkají, že jen jednou za milióny let, ale nemůže se náhodou to *JEDNOU* stát třeba hned zítra??? Pokud mně má uklidnit, že pravděpodobnost simulované havárie je 1:10 miliónům potom musím říci, že třetí myšlenky mé obavy mnohonásobně zvýšily. Víte jaká je pravděpodobnost, že ve Sportce uhodnete všech šest vámi tipovaných čísel z oněch čtyřiceti devíti, která jsou v osudí? Je to přesně 1:13 983 815. To, co mne děsí, je skutečnost, že nám (ano, mně i vám) právě před týdnem nějaký dobrák tu první vyfouknul. A za rok se vyhrát první cenu podařilo i několikrát.

Jak je vidět, pravděpodobnost je ošidná věc a já jen doufám, že cvičení Zóna se bude v okolí našich jaderných elektráren konat pravidelně. Pravidelností se zvýší pravděpodobnost, že budeme i na nepravděpodobnou havárii dobře připraveni.

Psáno pro Římovské noviny, <http://www.rimovske-noviny.cz/>, Petr Mikoláš ze Římova

Trpělivost s myslivostí přetekla

Vlastníci zemědělských i lesních pozemků a ekologické organizace 29. října vyzvaly ministra zemědělství Petra Gandaloviče k okamžitým krokům, které by vedly k řešení nejvážnějších problémů české myslivosti. Těmi jsou především rozsáhlé poškození lesů přemnoženou spárkatou zvěří a porušování práv vlastníků pozemků, zejména způsobem utváření honiteb a činností honebních společenstev. Dopis odeslalo šest organizací: Asociace soukromého zemědělství ČR, Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR, Hnutí DUHA, Svaz vlastníků půdy, Sdružení majitelů lesů a podnikatelů v lesním hospodářství ČR a Sdružení vlastníků honebních pozemků ČR. Dopis poté podpořila také asociace ekologických nevládních organizací Zelený kruh.

Josef Plzák z Asociace soukromého zemědělství ČR řekl: „*Současné uspořádání myslivosti, které umožňuje provozovat myslivost na úkor vlastníků polí, luk a lesů je dále neúnosné a musí se změnit. Kritickým problémem je přemnožená spárkatá zvěř, která způsobuje obrovské škody na úrodě a ještě větší na lesích. Myslivci nejsou schopni a často ani ochotni stavy přemnožené zvěře snížit a státní správa tomu přihlíží. Drobné vlastníky také poškozuje způsob utváření honiteb a činnost honebních společenstev. Proto jsme vyzvali ministra Gandaloviče, aby přestal myslivecké lobby ustupovat.*“

Ing. František Kučera, předseda Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR řekl: "*Trvale narůstající stavy spárkaté zvěře vyžadují stále vyšší náklady na ochranu lesa a brání nám v zakládání odolnějších smíšených porostů. Dosavadní opatření Ministerstva zemědělství, která by měla vést k redukci stavů zvěře, považujeme za zcela nedostatečná. Řešení tohoto problému vyžaduje zásadní změnu přístupu k myslivosti.*"

MVDr. Jaromír Bláha, vedoucí programu Lesy Hnutí DUHA řekl: „*Přemnožení zejména jelení a srncí zvěře je pro české lesy větší kalamitou než byly orkány Kyrill a Emma. Kalamitně přemnožená zvěř nejenže doslova spásá lesy a způsobuje škody za více než miliardu korun ročně. Navíc účinně brání návratu listnáčů, které jsou nutné kvůli ozdravení našich lesů. V mnoha oblastech nemohou mladé stromky vůbec odrůstat bez nákladné ochrany. Výrazné snížení počtů jelenů a srnců je prvním krokem k ozdravení českých lesů. Problém by přitom šlo docela snadno řešit, stačí*

politická vůle ke změně mysliveckého zákona, změně přístupu státní správy myslivosti a větší důslednosti státního podniku Lesy ČR. Také není možné přehlížet poškozování práv zejména menších vlastníků “.

Ing. Jan Novák, předseda Sdružení majitelů lesů a podnikatelů v lesním hospodářství ČR řekl: „Problémy, které myslivost způsobuje už nemůžeme dále tolerovat. Je nutné změnit myslivecký zákon – zejména zmenšit honitby, aby sami vlastníci mohli zabránit škodám způsobených enormně přemnoženou spárkatou zvěří a zlepšovat stav krajiny. U pronajímaných honiteb pak škody způsobené zvěří řešit racionálním způsobem ve prospěch vlastníků. Dále je třeba řešit problematiku placení nájmu a změnit definici zvěře.“

Mgr. Věra Petrová, předsedkyně Sdružení vlastníků honebních pozemků ČR řekla: „Současný zákon umožňuje vytunelování majetku vlastníků honebních pozemků, aniž by tito o tom věděli. Ústavní soud to nepochybně a poradil majitelům ohrožených pozemků, aby je prohlásili za nehonební. V praxi by to znamenalo prohlásit za nehonební pozemky cca polovinu polí, luk, pastvin a třetinu lesů v celém státě. Domníváme se, že novela stávajícího zákona, případně nový zákon, je cesta schůdnější. Dále - současný zákon neumožňuje vlastníkův honebních pozemků ovlivnit výši škod, které zvěř na jeho pozemcích působí a náhrada je téměř nevymahatelná. Stejně tak si nemůže vlastník

honebních pozemků určit výši nájmu; žaloba na to je už u Evropského soudu pro lidská práva“

Kateřina Ptáčková ze Zeleného kruhu řekla: „Tak jako v mnoha jiných případech, i v případě lesního hospodaření se nevládní organizace pozastavují nad tím, jakým způsobem se veřejná správa staví k posuzování jednotlivých práv. Právo omezené skupiny lidí, v tomto případě milovníků lovu, je naprosto nepřijatelným způsobem nadřazováno právu vlastníků a obecnému zájmu na příznivém životním prostředí.“

Tisková zpráva podepsaných organizací

Dopis vlastníků a ekologických organizací ministru Gandalovičovi

Vážený pane ministře,

obracíme se na Vás jménem níže podepsaných nevládních organizací a sdružení s návrhem změn a úprav v oblasti myslivosti. Praxe i legislativní prostředí vymezené zákonem č. 449/01 Sb. hluboce zaostaly za proběhlými změnami posledních 20 let.

Nejrozsáhlejší množina problémů se vztahuje k praktickému potlačování vlastnických práv a tím i odpovědností spojených s výkonem práva myslivosti jako je zakládání, činnost a hospodaření honebních společenstev, přecházející a narůstající rozpor mezi příjemci užitků z lovu a nositeli nákladů v podobě škod na svých polních a lesních porostech nebo zřizování a provozování doprovodných zařízení a činností bez souhlasu vlastníků. Nezanedbatelným důsledkem je také rozsáhlé poškozování životního prostředí. Ročně tak vznikají škody čítající řádově stamilióny, možná miliardy korun.

Tyto problémy vlastníků ještě výrazně zhoršuje nepříznivá atmosféra v organizačních složkách MZe a nereformovaném poradním orgánu ministra, myslivecké radě, které řídí a ovlivňují předmětnou problematiku. Podepsaní zástupci organizací a sdružení pociťují propastný rozpor mezi jedním ze čtyř nedávno vyhlášených pilířů zemědělské politiky (úcta k vlastnictví) a nečinností MZe na úseku myslivosti.

Za nejnaléhavější považujeme problém přemnožené spárkaté zvěře a poškozování práv vlastníků pozemků způsobem utváření honiteb a činnosti honebních společenstev, které je třeba okamžitě řešit jak na úrovni novely citovaného zákona, tak na úrovni exekutivy. Střednědobě však bude třeba předefinovat i dnešní statut myslivosti a zvěře jako přírodního bohatství, snížit minimální velikost honitby, zvážit věrohodnost a potřebu stanovování normovaných a minimálních stavů zvěře, zjednat praktickou nápravu v metodice výpočtu škod způsobených zvěří včetně zjednodušení cesty k dosažení náhrady a řešit otázku daňových úniků z komerčního využívání myslivosti.

Bezprostředně by pak bylo možné změnit přístup všech úrovní exekutivy, pokud by se odhodlala nahlížet zmíněné i další problémy především v souvislosti s dnes opomíjeným statutem vlastnictví a z něho plynoucí odpovědnosti, zakotveným v Ústavě ČR.

S pozdravem

Ing. Stanislav Němec za Asociaci soukromého zemědělství ČR, Ing. František Kučera za Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR, Ing. Jan Novák za Sdružení majitelů lesů a podnikatelů v lesním hospodářství ČR, Ing. František Janda za Svaz vlastníků půdy, MVDr. Jaromír Bláha za Hnutí DUHA – Přátelé Země ČR, Mgr. Věra Petrová za Sdružení vlastníků honebních pozemků

Tichá – poslední pevnost

Uprostřed Tatranského národního parku, na rozhraní Západních a Vysokých Tater, se zachovalo jedno z největších území divoké přírody v Evropě. Tichá dolina tvoří společně se svojí menší sestrou Koprovou dolinou souvislý přísně chráněný celek s rozlohou 8443 hektarů. Majestátní štíty, hluboké pralesy a ... dobrých 40 medvědů. Tak jako po celé tisíciletí, i dnes v této drsné vysokohorské krajině nerušeně vychovávají své mláďata. Mají tu dostatek klidu i potravy a proto nedochází k žádným konfliktům s lidmi. Je to jediné území na Slovensku (a pravděpodobně v celé Evropě), které je dostatečně velké a přísně chráněné na to, aby v

něm medvědi mohli žít přirozeným způsobem. V tajemných síních smrkových a limbových pralesů zpívají své jarní písně lásky jinde vzácní tetřevi hlušci – starobylí svědci dávnověku. V lesích, kterých se desetiletí, či celé století nedotkla sekera člověka, tu žijí ohrožené druhy živočichů, hub, mechů a lišejníků, které se v běžných hospodářských lesích nevyskytují.

Po větrné smršti 19. 11. 2004, která v Tatranském národním parku vyvrátila a polámala stromy na ploše 12 500 hektarů, zůstal polom v Tiché a Koprové dolině ponechaný přirozenému vývoji. Na rozdíl od 93 procent Národního parku, kde bylo všechno kalamitní dřevo vytěžené pro hospodářské zpracování. V Tiché dolině můžeme pozorovat, jakým fascinujícím způsobem vyrůstá nový les, rozmanitější, pevnější - přirozený. Už dnes se na postižených plochách nacházejí tisíce semenáčků - hlavně jeřábu a smrku, ale i jedle, osiky, olše, břízy a javoru. O budoucnost lesa proto nemusíme mít obavu. V polomech žije více druhů organismů než v zeleném lese, který se tam nacházel před kalamitou. Mezi popadanými stromy si medvědi a vlci nacházejí bezpečné brlohy, datli si v polámaných stromech budují dutiny, ve kterých později hnízdí další druhy ptáků. V odumřelých stromech žijí stovky druhů bezobratlých, hub a mikroorganismů. Nikde jinde v Evropě už obdobný přírodní klenot nenajdete. V současnosti však toto vzácné území čelí nové hrozbě! Státní ochrana přírody, která je na Slovensku již plně v područí hospodářských zájmů, vytvořila účelovou studii, která navrhuje těžbu dřeva v Tiché a Koprové dolině s odvoláním na hrozbu šíření kůrovce.

Jednou z cest, která má ukázat na skutečnou hodnotu a krásu divočiny v Tiché dolině je vznikající filmový a fotografický projekt pod pracovním názvem „Poslední pevnost“. Podílí se na něm ekolog Erik Baláž, fotograf a biolog Bruno D'Amicis a filmař Robert Rajchl. Fascinující fotografické i video ukázky z již dvou let trvání projektu najdete na webové stránce: www.tichawilderness.sk. Těž žádost o podporu, aktuálně je na tento projekt získáno cca 60 % potřebných financí.

Podle informací na www.ticha.sk zpracoval Edvard Sequens

Dvě drůbežárny v Jihočeském kraji dostaly pokuty za provoz bez povolení

Inspekce uložila drůbežárnám v Myšenci a Sudoměřicích u Bechyně pokuty v symbolické výši.

Děti Země, které realizují projekt týkající se velkochovů hospodářských zvířat s podporou Nadace Partnerství, podaly na konci loňského roku podněty České inspekci životního prostředí v souvislosti s chybějícími integrovanými povoleními u velkochovů drůbeže v Myšenci a Sudoměřicích u Bechyně. Provozovatelé si totiž neopatřili do 31. října 2007 pravomocné integrované povolení, což byla jejich povinnost ze zákona. Inspekce tedy uložila provozovateli myšeneckého velkochovu o kapacitě 80.000 brojlerů, firmě TINOSS, s.r.o., symbolickou pokutu 25 000 Kč. Jiří Šonka, který má velkochov 103 000 brojlerů v Sudoměřicích u Bechyně, dopadl ještě lépe – inspekce mu udělila pokutu 20 000 Kč.

Podle Děti Země jsou udělené pokuty nedostatečné: „Zákon stanovuje maximální výši pokuty 7 milionů korun, čímž tak trochu naznačuje, o jak závažný delikt se jedná. Pokuta ve výši 20 nebo 25 tisíc korun je pro firmu provozující velkochov sotva postřehnutelná,“

uvádí Martin Hytřha z Děti Země.

Uvedené dvě drůbežárny nejsou jedinými zařízeními, která měla se získáním integrovaného povolení v termínu problémy. Jen Děti Země zjistily celkem 12 provozů v ČR, které povolení neměly včas. Smyslem integrovaného povolení je stanovit pro konkrétní provoz podmínky, které zajistí ochranu zdraví člověka a zvířat, ochranu životního prostředí, zejména ochranu ovzduší, půdy, lesa, podzemních a povrchových vod, přírody a krajiny. Dále se stanovují např. opatření pro hospodárné využívání surovin a energie, emisní limity, podmínky pro nakládání s odpady a jiné.

Kontakty:

Martin Hytřha, Děti Země – Plzeň, tel.: 377 240 772, 606 104 784

Oblastní inspektorát České inspekce životního prostředí v Českých Budějovicích: 386 109 111

Více viz také:

Tisková zpráva Děti Země ze dne 9.12.2008:

Velkochovy dostaly za provoz bez povolení jen symbolické pokuty

<http://www.detizeme.cz/zprava.shtml?x=2135157>

Stanovisko k obnově těžbou narušených území má velkou podporu

Před dvěma měsíci bylo na našem webu zveřejněno "Stanovisko vědců a dalších odborných pracovníků k problematice obnovy těžbou narušených území". Kromě osmi autorů stanoviska se k jeho znění dosud přihlásilo dalších 223 odborníků z vysokých škol, ústavů AV ČR, státní správy apod. Spontánně se připojili i jiní zájemci o problematiku, především studenti. Komentáře některých signatářů, které pro nás tvoří cennou zpětnou vazbu, si můžete přečíst na <http://www.calla.cz/piskovny/mem-signatari-komentare.php>. Tak velká podpora ukazuje, že obnova těžbou narušených území je skutečně problémem, který je třeba řešit. Stanovisko také otiskl ve svém posledním loňském čísle časopis Živa.

Jiří Řehounek

Sám sobě právníkem, sám sobě hrdinou

Z praxe procesně-právní poradny Cally uplynulého roku vyplývá, že už dávno není pravdou klišé o tom, že čeští občané jsou v uplatňování svých občanských práv pasivní. Obyvatel odhodlaných založit občanské sdružení na ochranu svých místních zájmů dotčených všemožnými i nemožnými záměry v okolí je stále více. Fakt nepříliš příznivý pro reprezentaci města, ovšem pozitivní pro společnost obecně. Obyvatelé bloku Jeronýmova bojují proti parkovišti městských úředníků. Obyvatelé sídliště Máj, stejně jako lidé z okolí Stromovky proti novým komunikacím. Občané z Lidické ulice, Lannovy třídy a Pražského předměstí nesouhlasí s obchodními giganty v těsném sousedství jejich domů...

Kdy však bude úsilí obyvatel korunováno úspěchem v podobě konstruktivního dialogu se zastupiteli města? Ti se vymlouvají na to, že na veřejná projednání plánů, koncepcí a záměrů nikdo nechodí. To je do jisté míry pravda, ale proč tomu tak je, už politiky nezajímá. Postavit občany před hotovou věc, hotový plán a výkresy s tím, že lze onu předkládanou materii připomínkovat, to lze přece nazvat jedině výsměchem, který od totalitního přístupu dělí jen formální možnost občanů se vyjádřit. Ale zajímá to někoho? Lze se pak vůbec něčeho účinně domáhat? Ano, ale jen a pouze v případech, že se najde buď procesní chyba, chyba v územně plánovací dokumentaci anebo snad nějaké chráněné zvířátko. Jak vzdálené jsou ale tyto právní argumenty od základní nesmyslnosti záměru dalšího parkoviště, dalšího shopping centra, další administračky... Přesto díky všem odhodlaným občanům za to, že bojují za svou věc. A to i přesto, že jejich čas, peníze ani energii jim nikdo jako ušlý zisk ani jako náhradu škody nezaplatí.

Pavla Matějková

Glosa k reportáži Na vlastní oči pod názvem „Neúprosné Děti Země“

Televize NOVA odvysílala dne 29. října 2008 v pořadu Na vlastní oči reportáž o legitimitě a legálnosti sepsat smlouvy mezi neziskovým a podnikatelským sektorem. Konkrétně šlo o smlouvy mezi Děti Země a firmou Česká drůbež, s. r. o. o snížení negativních vlivů velkochovu drůbeže na Domažlicku se zřízením věcného břemene a dále firmou InterCora, s. r. o. o snížení negativních vlivů obchodního centra U Prazdroje v Plzni.

Děti Země tuto reportáž považují za promarněnou šanci připomenout všem ústavní a zákonná práva každého občana a občanských sdružení (viz čl. 20 Listiny základních práv a svobod) kontrolovat rozhodování státní moci (viz čl. 2 odst. 4 Ústavy) a takové podnikatelské záměry (viz čl. 11 Listiny), které se dotýkají veřejných zájmů jako je například ochrana životního prostředí a přírody (viz. čl. 7 Ústavy a čl. 35 Listiny), ochrana zdraví lidí (čl. 31 Listiny) či práva zvířat na důstojný život (v mezích zákona). Ono je totiž úplně jedno, zda zájem o věci veřejné, který představuje například mimořádně aktivní účast v rozhodovacích procesech podle českých zákonů a mezinárodních dohod (např. Aarhuská úmluva), projevuje pouhý jedinec či skupina osob nebo dokonce občanské sdružení.

Jednou z moha několikaletých činností Děti Země je u staveb negativně ovlivňujících životní prostředí a zdraví lidí a životní podmínky zvířat zákonnými prostředky buď zabránit jejich realizaci, anebo aspoň prosadit taková opatření, která sníží jejich škodlivý vliv. Případně zajistit zmírňující náhradní opatření. Ruku v ruce s tím je jejich cílem také provádět veřejnou kontrolu zákonosti vydávaných rozhodnutí a stanovisek státní moci, které mají vliv na výše uvedené oblasti, a o zjištěných skutečnostech transparentně informovat veřejnost, dotčené kontrolní orgány apod.

Je proto škoda, že reportáž podrobně nezkoumala, proč některé správní orgány rozhodují zdlouhavě a mnohdy v rozporu se zákony a proč někteří podnikatelé při přípravě svých záměrů uvažují o obcházení zákonů a ve zmiňovaných dvou případech bylo pro ně výhodnější oslovit Děti Země a dohodnout se s nimi na smlouvě.

Reportáž se dokonce mohla na příkladu obou smluv pokusit vyhodnotit, zda tento mimosprávní institut skutečně vede k cíli, tj. na jedné straně k zaručené minimalizaci negativních vlivů stavby a na straně druhé k její rychlejší přípravě. Mohla také naznačit, jaké sankce, kromě peněžních, za nedodržení těchto smluv přicházejí v úvahu a jak jsou vůbec vymahatelné. V neposlední řadě mohla zjistit i to, zda jde o ojedinělý fenomén či ne.

Místo toho populistickým způsobem, občas tragikomickým, pouze některé výše uvedené aspekty jen načrtla, aby pak došla k „jasnému“ závěru, že Děti Země podepsáním těchto dvou smluv uplatňují vůči podnikatelům nějaké mafiánské praktiky a obcházejí stát. Dokonce se tvrdí, že „čas oponou trhl, doba zdrsňela a zdrsňely i prostředky Děti Země... zelení ochránci se rozhodli vzít právo a spravedlnost do svých rukou“. Přitom Děti Země nic nepovolují a ani nerozhodují, kdy a jak skončí správní řízení. Jsou jen jejich účastníky s právem se vyjadřovat apod.

Ovšem stav, kdy by si státní úředníci a soukromí investoři neomezeně dělali, co chtěli, a dodržování zákonů by pro ně byla jen taková banální obstrukční lapálie, nelze vůbec tolerovat. Občané a jejich sdružení totiž nemusejí v demokratickém režimu nečinně přihlížet, ale mohou aktivně do těchto řízení vstupovat, předkládat stanoviska a své důkazy a dokonce mají zajištěnu právní a soudní ochranu. Rozhoduje jen státní moc – úřady nebo soudy.

Podle Děti Země by se ani po zhlédnutí této denuncující reportáže neměli občané a jejich sdružení nechat takto zastrašit a měli by se svobodně účastnit všech zákonných procesů, tj. zejména územních a stavebních, a bez obav se v nich vyjadřovat a žádat informace ke všem věcem, které se bytostně dotýkají veřejného prostoru jako je ochrana životního prostředí a zdraví. A dokonce v něm obhajovat i poněkud opomíjená práva zvířat.

V Brně dne 17. 11. 2008, RNDr. Miroslav Patrik – předseda Děti Země

Malé vodní elektrárny a životní prostředí

Mezi obnovitelné zdroje energie s dlouholetou tradicí patří malé vodní elektrárny. Ty mají řadu přínosů. Při špatné praxi ale mohou mít také negativní dopady na životní prostředí. Cílem workshopu, který je druhým v cyklu, je oddělit předsudky od faktů a definovat takové podmínky, které zabezpečí fungování a rozvoj sektoru malých vodních elektráren s minimalizací dopadů na životní prostředí. **Konat se bude ve středu 14. ledna 2009 od 14 hodin do cca 17 hodin na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity v Táboře.**

V programu se zaměříme na tři témata - problematiku minimálních zůstatkových průtoků a hustoty česlí, na rybí přechody a rovněž na vodoprávní problematiku. Na debatu jsou zváni zástupci provozovatelů malých vodních elektráren, státní správy (např. Ministerstva životního prostředí, Ministerstva zemědělství, Krajského

úřadu, České inspekce životního prostředí či AOPAK), Povodí Vltavy, rybáři a další zástupci nevládních organizací a profesních sdružení.

Účast na panelové debatě je vzhledem k neměnné kapacitě místnosti omezena na zvané. Pokud však o ni máte z vážných důvodů zájem, obraťte se na mne na: edvard.sequens@calla.cz nebo na tel.: 602 282 399.

Třetí workshop po bioplynu a malých vodních elektrárnách se bude věnovat větrné energetice a to v Jindřichově Hradci. Termín únorového nebo březnového konání bude definitivně stanoven až v polovině ledna. V dubnu pak navštívíme příkladné instalace v Rakousku. Případní zájemci o chystanou akci necht' mne rovněž kontaktují pomocí výše zmíněných kontaktů.

Akce byla finančně podpořena grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti. Rovněž Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci společného programu Národní sít' EVVO.

Edvard Sequens

Ropný zlom – pozvání na Zelený čtvrtek

Ropný zlom, anglicky Peak Oil, je stručné vyjádření skutečnosti, že ropa je neobnovitelný energetický zdroj a že se pravděpodobně nacházíme v období, kdy lidstvo již vytěžilo polovinu všech známých zásob ropy. Od začátku průmyslové těžby ropy kolem roku 1860 až dosud světová těžba ropy jen stoupala. Jakmile však bude (nebo možná už bylo) dosaženo bodu, kdy bude (byla) vytěžena polovina veškerých ropných zásob, těžba s největší pravděpodobností začne (začala) klesat. Proto se používá pojmu „zlom“.

Důsledkem poklesu těžby však bude nevyhnutelný růst nákladů. Postupně budou vyhledávána ložiska méně bohatá, bude se těžit ve složitějších geologických a klimatických podmínkách, bude věnována pozornost i netradičním zdrojům jako jsou ropné břidlice nebo asfaltové písky. I když vyjádření těchto skutečností v cenách ropy či finančních nákladech na její těžbu může být různé, energetická návratnost těžby už ve skutečnosti s největší pravděpodobností začala klesat.

Současná civilizace, od zemědělství až po zábavu, je na levné ropě životně závislá. Jestliže tedy těžba ropy začne stagnovat a následně klesat a současně začnou (nebo už začaly) soustavně a nevratně růst náklady na její těžbu, bude to mít pro budoucnost a další vývoj lidstva pravděpodobně vážné a z hlediska podloženého současnými znalostmi i historickými zkušenostmi těžko představitelné důsledky. Chmurnost některých předpovědí vývoje „postfosilní“ společnosti je dána mírou závislosti naší civilizace na ropě a z ní vyplývající zranitelnosti všech základních oblastí života lidstva.

V čele tohoto plýtvavého způsobu organizace společnosti a ekonomiky jsou Spojené státy americké. Se svými 5 % světové populace spotřebovávají skoro 30 % světových energetických zdrojů. Není proto divu, že jsou i v čele světových diskusí o ropném zlomu. Téma v USA už dávno přešlo z aktivistických kruhů a internetových diskusí do zorného pole vlády a především jejích silových resortů, jako jsou ministerstva obrany a vnitra a tajné služby. Ministerstvo energetiky si nechalo vypracovat analýzu, která je obvykle nazývána podle jejího hlavního autora Hirschovou zprávou. Ze zprávy vyplývá, že kdybychom začali okamžitě realizovat opatření nutná ke zmírnění závažných následků ropného zlomu, trvalo by to asi 20 let, než by se dostavily žádoucí výsledky.

V radikálním aktivistickém prostředí, kde se o problému ropného zlomu nejdříve začalo diskutovat, vznikla řada katastrofických vizí nedaleké „postfosilní“ budoucnosti. Přesto se dají najít i pozitivněji laděné návrhy na možná řešení, která budou spočívat v celém komplexu opatření na všech úrovních, od vlád a zákonodárců přes obce, občanská sdružení a komunity až po jednotlivce. Jejich obsah se dá shrnout asi takto:

- rychlená podpora obnovitelných zdrojů energií
- úspory energií ve všech oblastech
- změna způsobu života směrem k omezování spotřeby
- změna ekonomického paradigmatu nahrazující všeobecné zbožnění růstu
- decentralizace a lokalizace ekonomik, především v oblasti obstarávání
- základních životních potřeb

- renesance komunitního života, snaha o větší míru soběstačnosti

Téma ropného zlomu bude obsahem dalšího setkání z řady Zelených čtvrtek, které pořádá sdružení Calla ve spolupráci se společností Rosa. Přednášet a besedovat přijede Jindřich Kalous z Trastu pro ekonomiku a společnost. Koná se ve čtvrtek 15. ledna 2009 od 18.00 hodin v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice.

Edvard Sequens

Soutěž hledá nejlepší fotky z lesů a hájů

Až do jara příštího roku fotografové – malí i dospělí, turisté i lesníci, amatéři i profesionálové – mohou posílat příspěvky do soutěže o nejlepší fotky českých lesů, kterou pořádá Hnutí DUHA.

Soutěž s titulem **Lesy nelesy** probíhá až do března 2009 a výherce vybere odborná porota. Soutěžít mohou fotografie zachycující les v jeho různých podobách: snímky krásných a zdravých lesů i dokumentace škod, které způsobuje nešetrné hospodaření.

Soutěžní snímky lze přihlásit do tří kategorií:

- **Krásy lesa:** pro ty, kdo se nechají inspirovat proměnami lesa v ročních obdobích.
- **Škody v lese:** Dokumentace holosečného kácení, těžké mechanizace při práci, eroze lesní půdy aj.
- **Živly v lese:** Působení či následky přírodních živlů v našich lesích – kůrovce, vichřic, vody a podobně

Snímky lze přihlásit on-line na www.hnutiduha.cz/lesy/?fotosoutez, kde jsou také pravidla soutěže. Fotky v dubnu příštího roku ohodnotí odborná porota. Průběžně mohou jednotlivé fotky hodnotit také samotní návštěvníci webových stránek fotosoutěže. Pro výherce jsou připraveny zajímavé odměny – hlavní cenou je krásná a poutavá kniha Josefa Váchala *Šumava umírající a romantická*. Dalšími místy budou oceněna knihou fotografií Šumavy od Martina Milforta, sadou nádobí ze dřeva z lesa, kde se hospodaří podle pravidel zdravé péče FSC, a trička s potiskem rysa, který nakreslil známý výtvarník Ludvík Kunc. Soutěž podpořil Státní fond životního prostředí a fotograf šumavské přírody Martin Milfort.

Zuzana Hlaváčová z Hnutí DUHA řekla: „Fotosoutěž je určena pro všechny milovníky přírody, kteří v ní rádi tráví svůj volný čas a umí se dívat na les v jeho nejrůznějších podobách. Fotky přinesou zajímavé pohledy a dokumentaci lesů z celé republiky. Hlavně pomohou inspirovat ostatní a získat je k podpoře zdravé péče o naše lesy.“

Kontakt: Zuzana Hlaváčová, telefon: 737 850743, email: zuzana.hlavacova@hnutiduha.cz

Otevři oči

Ve dnech 19. až 23. prosince 2008 se konala v Praze demonstrace v rámci projektu Otevři oči, kterou spoluorganizovala Česká vegetariánská společnost. Vegetariáni a vegetariánky protestovaly proti vraždění kaprů a snažily se upozornit na utrpení, které tyto inteligentní a vnímavé ryby každoročně prožívají. Poklidná demonstrace byla ovšem 21.12. narušena třemi agresivními muži, kteří bezdůvodně napadli demonstrující. Jedním z napadených byl i Marek Voršilka z ČVS. Muži ho brutálně zkopali a způsobili mu mnohačetná poranění hlavy. Byl hospitalizován a prodělal dvě operace. Vánoční svátky strávil taktéž v nemocnici.

Zatímco někteří lidé riskují zdraví za záchranu života zvířat a jsou následně nuceni strávit Štědrý den v nemocnici, jiní v tutéž dobu v teple a bezpečí pojídají pod záminkou „křesťanského zvyku“ nejspíše však většinou věřící smažená těla týchž zvířat. Milé Ďáblice a Ďáblíci, podívejte se, jak vypadají Vánoce ve střední Evropě: <http://www.goveg.cz/otevrioci/index.jsp>

Eva Suchanová

Anděl s ďáblem v těle

Ještě den po Třech králich si moje pětiletá dcera Klárka, když jsme spolu jeli autobusem do města, slastně povzddechla: „Ten anděl na náměstí byl krásnej. Já bych ho chtěla vidět znovu a znovu!“ V tom okamžiku mě přepadla rodičovská bezradnost: cítil jsem, že bych k tomu měl něco říct, ale došla mi slova. Raději jsem vzpomínkou zalétl do onoho pátečního večera 5. prosince, na počátku adventu. Na ztemnělém náměstí byla hlava na hlavě, jako při převratu. Tisíce hlav se obracely k svátečně nasvícenému ochozu Černé věže, odkud se táhlo lano až k hotelu Slunce – totiž, pardon, už dávno k obchodní galerii Dvořák.

Pak odbily hodiny a po laně pozvolna sjel odvážný chlapík, až se ztratil v chumlu diváků. Lidé zatleskali, ale to byl teprve začátek. Vzápětí se od radničního rohu náměstí vynořila obří postava anděla, sahající svou výškou až pod střechu okolních domů. Pomalu se sunula po obvodové vozovce a záhy se ukázalo, že má ambici takto obejít celé náměstí: vlastně objet, protože ji parta zdatných maníků valila na podvozku, odkud také důmyslně ovládala pohyb jejích paží i křídel. Z reproduktorů se ozývala podmanivá hudba a anděl řečnil: dojemná i rozvázná slova se snažila vyčarovávat poetickou atmosféru, ale nějak mě to nepohltilo. Kritické to začalo být v okamžiku, kdy anděl vypotil sentenci: „Vyvarujte se každé zlosti, život je o radosti!“ Když jsem zaplašil mdloby, byla ta mátoha se svou poutí už téměř u konce, pro něž si schovala výhrůžku: „Tak já se loučím! A co vám připravím příště? Rejnoka či přístaviště!“ (pravidelní čtenáři Ďáblíka vědí, že šlo o narážku na dva vysoce kontroverzní investiční projekty ve městě). No a pak už stačilo, aby se slavnostního otevření umělého kluziště ujal zástupce JETE, sdělil předtím do mikrofonu, jak „nám všem v elektrárně v ČEZU“ záleží na blahu českobudějovických obyvatel.

Jestli měl adventní – a ve veřejnosti až neskutečně populární – spektakl, stvořený současnou koalici na českobudějovické radnici, naznačit, že v nadcházejícím roce nás ještě ke všemu čekají porce bezostyšné propagandy, pak se rozhodně v příštích měsících nebudeme nudit. U nás na čtyřdvorském sídlišti jsme se na to mohli těšit už mezi svátky, kdy jsme od Štědrého dne až po pokročilý začátek ledna umísťovali vyhozený papír i plasty do balíčků vedle beznadějně plných a téměř dva týdny nevyvezených odpadních kontejnerů. Jen pořád nevím, co za jedenáct měsíců budu říkat té naší Klárce.

Tomáš Malina

Úvaha silvestrovská

Jako rodák z polabského maloměsta s bydlištěm v jeho odloučené části jsem si v mládí ohňostroju moc neužil. O silvestrovské půlnoci jsme většinou sledovali, jak ze vzdáleného sídliště vyletělo několik fialových a zelených raket. A když náš soused koncem osmdesátých let jednu raketu odpálil, bylo to považováno za málem za historický mezník.

Velkoměstské „home-made“ ohňostroje pro mě tedy byly novinkou. Poprvé jsem si jeden patřičně užil za studií v Olomouci a od té doby, co bydlím na českobudějovických sídlištích, si jich dopřávám každoročně měrou vrchovatou. A ačkoli vím, že moje volání je zbytečné a pošetilé, volám: Zrušte je!!!

Samozřejmě budu pro tento názor určitě nařčen z úzkoprsosti, možná i z omezování lidské svobody. Liberální pohled zdánlivě napovídá, že „lid si to žádá“. Ale ptal se někdo lidu? Vyhlásili snad celostátní referendum, že se přesně ví, co by si většina lidí představovala jako ideální oslavu? A ptal se někdo malých dětí, jestli se chtějí o půlnoci budit? Ani psi, andulky a morčata, naši víceméně nedobrovolní spolubydlíci, evidentně nesdílejí půlnoční euforii.

Platí hlukové limity celoročně? Nepochybně. I v posledním dnu každého roku? Váháte s odpovědí? Je snad v nějakém zákonu napsáno, že 31. prosince pozbývá platnosti? Právě jako liberál tedy volám po ochraně práva na klid, ticho a spánek.

Vím, že se to nikdy nestane. Další můj sen je však snad i uskutečnitelný. Jistě nikomu nelze zakázat, aby si ze svého platu koupil nějaké ty rachomejtle a na prchavý okamžik přesvítil hvězdy. Co je však horší, na silvestrovské ohňostroje padnou milióny korun z veřejných prostředků prostřednictvím městských pokladen. Pokud je sponzorují soukromé firmy – budiž. Ale jedná-li se o peníze z našich daní, opravdu mi to vadí. Třeba k omezení rozpočtů na silvestrovský hluk přispěje alespoň finanční krize...

Jiří Řehounek

Rody

Rod je v češtině poměrně frekventovaným slovem s mnoha významy. V dnešním opravníku bych se rád zastavil u dvou z nich. Jedná se o rody biologické a rody v našem mateřském jazyce. Existují totiž dva rody živočichů, při jejichž skloňování často chybují i vystudovaní biologové. Rodové názvy, které mám na mysli, jsou káně a saranče (ve druhém případě se v českém biologickém názvosloví jedná o souhrnné označení více rodů sarančí).

Pravidla pravopisu našeho rodného jazyka připouštějí v obou případech rod střední i ženský a jsou v tomto ohledu mimořádně benevolentní. V řeči obecně se pak u nich prakticky s ženským rodem nesetkáme. Biologické názvosloví se zde však řídí striktním pravidlem, podle kterého se pro káni i saranči užívá ženského rodu a skloňují se podle vzoru růže. Máme tedy u nás káni lesní a káni rousnou, stejně jako saranči vrzavou nebo saranči modrokřídlou. Užívání středního rodu je však u sarančí a kání tak hluboce zakořeněno, že i při psaní tohoto textu mi Word ženský rod u saranče podtrhává červeně jako gramatickou chybu (kání bere na milost).

Někdy je ovšem mýlka v rodu natolik zjevná, že i malý školák se proti tomu musí ozvat uprostřed školního diktátu. Udělal jsem to jen jednou. Ve čtvrté třídě nám totiž naše třídní z jakéhosi sborníku diktátů nadiktovala větu: „Nad námi přeletěla tetřev.“

Jiří Řehounek

Calla a (Ďáblík) mají trička

Po dlouhé době se nám konečně podařilo dotáhnout do úspěšného konce „vydat“ vlastní Callí trika. A to jak pro dospělé tak i pro děti. Trika lze objednat na telefonu 387 310 166 nebo na mailu romana.panska@calla.cz.

Pro dospělé máme dvě varianty:

Varianta I (na pravé straně hrudi kresba Cally a nápis Calla – ruka podaná přírodě, na levém rukávu logo Cally).

Barva přírodní, velikosti dle výběru (X, XL, XXL – k odběru ihned), velikost M dle domluvy by se nechala přidělat – cena 320,-- Kč + poštovné a balné 30,-- Kč.

Varianta II (vše jako ve variantě I, a dále pak na pravém rukávu Ďáblík)

Barva přírodní, velikosti dle výběru (M, X, XL, XXL), tato varianta trik by se po domluvě nechala přidělat – cena 350,-- Kč + poštovné a balné 30,-- Kč.

Triko dětské (stejně jako varianta II)

Barva růžová, velikost dle domluvy, nechávalo by se přidělat, cena 290,-- Kč + poštovné a balné 30,-- Kč.

Doufáme, že Vás trička zaujmou a že Vás v nich třeba někdy potkáme :-).

Jak ekologicky nakupovat?

Hnutí DUHA Olomouc zpracovalo ekospotřebitelskou brožuru "Jak ekologicky nakupovat". Nabízí ji pouze elektronicky ke stažení ve formátu pdf na stránkách Hnutí DUHA: www.hnutiduha.cz v sekci Publikace - Brožury - Ochrana přírody. Publikace má 84 stran a vznikla v rámci projektu podpořeného Nadací Veronica. Obsahuje většinu ekospotřebitelských témat od pracích prášků po medicínu.

Edvard Sequens

"Pískovny v krajině" se dočkaly druhého vydání

Díky podpoře Ministerstva životního prostředí prostřednictvím sítě ekologických poraden STEP mohla Calla opět vydat již téměř rozebranou skládačku "Pískovny v krajině". Zájemci v ní naleznou stručný popis a fotografie přírodě blízké obnovy spontánní sukcesí ve třech základních sériích – suché v teplých oblastech ČR, suché v chladnějších oblastech ČR a mokřadní. Pro porovnání je připojený také popis a fotografie dnes nejvíce využívané lesnické rekultivace. Skládačka dále obsahuje informace o hlavních biotopech vznikajících těžbou písku, právní náležitosti pro těžbu a rekultivaci a základní údaje o těžbě písku v ČR. Publikace je zdarma k dispozici v kanceláři Cally nebo ji lze objednat na naší adrese či e-mailu RehounekJ@seznam.cz.

Jiří Řehounek

Pozvánky na akce

KDE KONČÍ NAŠE ODPADY?

Dozvíte se to na stejnojmenné výstavě! 10 panelů je věnováno odpadům vznikajícím a likvidovaným na území Jihočeského kraje

5. - 30. ledna 2009

Městská knihovna Milevsko

oddělení pro dospělé:

Po, Út, St & Pá - vždy 8 - 17 hod.

Pořádá o.s. Calla jako aktivitu projektu „Jihočeské přírodní zdroje pro budoucnost“. Akce byla finančně podpořena Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci společného programu Národní síť EVVO.

Zelený čtvrtek: „Ropný zlom“

s Jindřichem Kalousem z Trastu pro ekonomiku a společnost

Jak dál v době, kdy lidstvo již vytěžilo polovinu všech známých zásob ropy. Jaké jsou vize nedaleké „postfosilní“ budoucnosti? A existují ještě jiná řešení?

Čtvrtek 15. ledna 2009 od 18 hod v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice.

Vstupné dobrovolné.

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice, tel.: 387310166, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Rosa – společnost pro ekologické informace a aktivity, Senovážné nám. 9, České Budějovice, tel.: 387 432 030, rosa@rosacb.cz, <http://www.rosacb.cz>

Akce je podpořena grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti, Ministerstvem životního prostředí a z prostředků Magistrátu města České Budějovice.

"Pískovny za humny" v Jindřichově Hradci

Calla a občanské sdružení Hamerský potok zvou všechny zájemce o biologii a ochranu přírody na přednášku a besedu "Pískovny za humny", která proběhne večer **19. ledna od 17 hodin v Městské knihovně v Jindřichově Hradci**. O ochraně a obnově pískoven a jejich zajímavých obyvatel (nejen) na Jindřichohradecku budou přednášet **Olga Dvořáková, Petr Hesoun a Jiří Řehounek**. Pozvánka je ke stažení na webu Cally.

Zelený večer "Šumavský Kramerius s krosnou"

Akci pořádá Šmidingerova knihovna Strakonice, Čajovna Inspirace
14. ledna 2009 od 18 hodin

Kde: Strakonice, čajovna Inspirace v budově hotelu Bavor

Řeč bude o všem, co Vás bude ze života Ivo Stehlíka zajímat - např. o venkovském životě na Šumavě, lokální politice, řezbářských kurzech, nakladatelství, psaní knih, domácím vzdělávání atd. Knihy s ekologicko-environmentální tematikou k nahlédnutí i k prodeji. Přijďte se inspirovat. :-)

Zelený večer "Zpět k pramenům"

Šmidingerova knihovna Strakonice, Čajovna Inspirace

11. února 2009 od 18 hodin

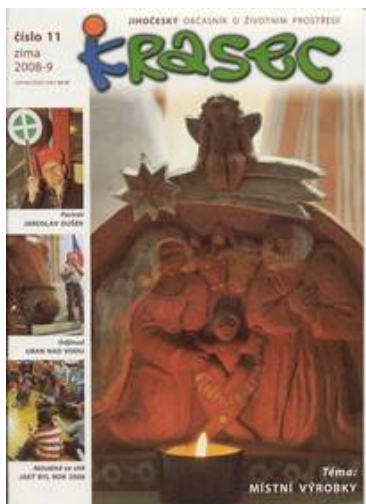
Kde: Čajovna Inspirace v budově hotelu Bavor ve Strakonících

Bedřich Ludvík Vám na tomto Zeleném večeru:

- zazpívá písně ze svých seriálů - Rozhlédni se, člověče, Zpět k pramenům, Paměť stromů, Praha, město věží, Kus dřeva ze stromu,
- zavzpomíná na jejich natáčení (možná promítne i film o filmu),
- představí nové seriály a zahraje písně pro ně složené,
- pohovoří o práci dramaturga hrané tvorby ČT.

Soví noc na Křemešníku

Sdružení *Zelené srdce* zve všechny zájemce o přírodu na večerní výpravu za hlasy našich sov, která se uskuteční **7. března 2009** v Přírodní rezervaci **Křemešník** nedaleko Pelhřimova. Více informací se včas dozvíte na webu www.zelenesrdce.blog.cz.

A taky vyšel nový vánoční Krasec (v pořadí už 11.!)

Dočtete se v něm mimo jiné:

O životě na hřbitově.

Jak se peče temelínský perník z 22 kg mouky.

O konci světa s Jaromírem Duškem.

Co si počne ekolog v kuchyni.

a mnohé další...

KRASEC si můžete vyzvednout nebo si o něj napsat u nás v Calle, doručení zaručíme. Doporučená cena čísla je 25 Kč.

Ekologická poradna sdružení Calla – poradenství pro Vás

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Procesně-právní poradenství - metodická i právní pomoc občanům, obcím a občanským aktivitám při rozhodování o stavbách a činnostech ovlivňujících životní prostředí, zapojování veřejnosti do procesů posuzování vlivů staveb na životní prostředí, využívání zákonů o poskytování informací, zakládání občanských sdružení, organizování občanských aktivit, zprostředkování posudků. *Za tuto oblast poradny odpovídá Pavla Matějková, dosažitelná na telefonu 387 311 381, e-mail: pavla.matejkova@calla.cz.*

Ochrana přírody a krajiny - odborná pomoc v oblasti biologie a ochrany přírody, chráněná území a péče o ně, územní a druhová ochrana přírody (se zaměřením na entomologii a botaniku), ekopedagogické využití chráněných území. *Za tuto oblast poradenství je zodpovědný Jiří Řehounek, volejte ho na telefon 387 311 381 nebo pište na e-mail: rehounekj@seznam.cz.*

Obnova těžbou narušených území - přirozená obnova těžbou narušených území (především ve šterkopískovnách), poradenství při tvorbě rekultivačních plánů využívajících přirozenou obnovu, využití těžbou narušených území v druhové ochraně a ekologické výchově a ekologie obnovy (restoration ecology). *V této oblasti Vám poradí Jiří Řehounek, kterého najdete na telefonu: 387 311 381, ale spíše na e-mailu: rehounekj@seznam.cz.*

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoce radioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice. *Pro odpovědi z oblasti energetiky se obraťte na Edvarda Sequense na telefon: 387 310 166, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.*

Alternativy pro zemědělství - informace o pěstování technických plodin v zemědělství a jejich dalším využití. Konzultace pro zemědělské podniky v oblasti energetické soběstačnosti: pěstování energetické biomasy, využití biopaliv. Archiv videí, fotografií, publikací a informačních materiálů o pěstování, zpracování a využití konopí setého. *Poradnu v oblasti zemědělství u nás vede Hana Gabrielová, kterou kontaktujte pomocí telefonu: 387 310 166 nebo e-mailu: hana.gabrielova@calla.cz.*

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Pondělí - 10 až 13 hodin (především energetika)

Středa - 13 až 15 hodin (především procesně-právní poradenství)

15 až 17 hodin (především alternativy pro zemědělství)

Čtvrtek - 14 až 17 hodin (především ochrana přírody a krajiny a ekologická obnova po těžbě surovin)

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě. Využijte poradenství pomocí e-mailu: poradna@calla.cz. Písemné spojení: Calla, P.O. BOX 223, 370 04 České Budějovice.

Zpravodaj Ďáblík vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: P. O. BOX 223 370 04 České Budějovice

Telefon a fax: 387 310 166

E-mail: calla@calla.cz

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Sídlo: Fráni Šrámka 35, České Budějovice

Telefon: 387 311 381

Internet: <http://www.calla.cz/>

Starší čísla občasníku Ďáblík najdete na stránkách sdružení Calla.

Uzávěrka dalšího čísla je 31. ledna 2009.

- » Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. «
» Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz «

Vydávání zpravodaje Ďáblík je podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

